

Generalni direktorat za informiranje
Direktorat C - Odnosi z državljani
ODDELEK ZA SPREMLJANJE JAVNEGA MNENJA

Bruselj, 27. marca 2009

EVROPSKE VOLITVE 2009

Eurobarometer: Evropski parlament (Standardni EB 71) – Pomlad 2009 Analitični povzetek

**Prebivalstvo: EU 15+
Zajetje: EU 27 (27 218 evropskih državljanov)
Obdobje anketiranja: sredina januarja – sredina februarja 2009
TNS Opinion**

Rezultate te raziskave o evropskih volitvah je treba umestiti v okvir trenutnih mednarodnih razmer.

Obdobje anketiranja (januar/februar) je namreč sovpadalo z zelo intenzivno mednarodno stvarnostjo: inavguracija Baracka Obame, njegov prvi načrt za oživitev gospodarstva, razmere v Gazi itd.

Prejšnja raziskava (EB/EP 70) je potekala v mednarodnih okoliščinah, v katerih je bila Evropska unija – in s tem tudi Evropski parlament – bolj prisotna v medijih. Evropska unija je bila pod francoskim predsedstvom, ko je bila finančna kriza v polnem razmahu, eden glavnih akterjev, kar zadeva iskanje nujnih rešitev za nastali položaj. V tem obdobju so v Evropskem parlamentu potekale številne razprave, kar je pripomoglo k večji razpoznavnosti te institucije med evropskimi državljani.

Treba je izpostaviti več močnih trendov:

- ⇒ **Teme predvolilne kampanje: brezposelnost** je daleč najbolj vroča tema, za katero Evropejci želijo, da se prednostno obravnava v okviru evropskih predvolilnih razprav. Ta rezultat potrjuje rezultat raziskave o gospodarski in finančni krizi (EB 71), ki kaže, da so Evropejci zelo zaskrbljeni zaradi trenutnega in prihodnjega položaja.
- ⇒ **Raven ozaveščenosti glede volitev:** v primerjavi z zadnjima raziskavama je bil potrjen napredek, kar zadeva **seznanjenost** z datumom volitev. Po drugi strani pa se **zanimanje** za volitve ne povečuje in verjetnost, da se bodo volivci udeležili volitev, ostaja na enaki ravni.

Razlogi, zaradi katerih se volivci odločajo, komu dati svoj glas (izkušnost kandidatov tako na evropskem kot tudi na nacionalnem področju, njihovi programi itd.), in razlogi, zaradi katerih se odločijo, da se volitev ne bodo udeležili, so praktično enaki razlogom iz analize EB/EP 69 (pomlad 2008). Podrobno so opredeljeni v prilogi k temu analitičnemu povzetku, naslovljeni „Neobdelani podatki“.

- ⇒ **Vloga EP:** bolj kot se bližamo volitvam, bolj je opazna **polarizacija mnenja**. Skoraj polovica Evropejcev želi, da bi EP odigral pomembnejšo vlogo, medtem ko se je šestina izrekla nasprotno. Število odgovorov „ne vem“ se zmanjšuje.
- ⇒ **Dovzetnost za pojavljanje EP v medijih:** ta dovzetnost upada zaradi zgoraj omenjenih mednarodnih razmer.
- ⇒ **EP in pričakovanja evropskih državljanov:**

- Državljeni želijo, da EP med svojimi politikami prednostno zagovarja **okrepljeno varstvo** potrošnika in javnega zdravja ter večjo **skladnost** gospodarskih, proračunskih in davčnih politik.

Ker je med temami predvolilne kampanje na prvem mestu brezposelnost, je popolnoma jasno, da je poudarek na področjih, povezanih z **vsakdanjim in osebnim življenjem** Evropejcev. Iz tega izhaja **zahteva po okrepljenem varstvu na ravni EU** ob soočanju s krizo, za katero nihče ne ve, kdaj se bo končala.

Vzporedno ti rezultati kažejo, da **evropski državljani mednarodno vlogo EU dojemajo kot manj bistveno**. Trenutno jih več želi, da bi se Unija prednostno ukvarjala z njihovimi vsakodnevnimi težavami.

- **Na ravni vrednot** je na prvem mestu še vedno varstvo **človekovih pravic v svetu**, in sicer s porastom v višini 4 odstotnih točk. Na to so gotovo pomembno vplivale mednarodne razmere, ki jih zaznamujeta stopnjevanje nekaterih konfliktov in vse hujša represija v nekaterih svetovnih regijah.

Nedvomno se je tudi zato **varstvo svobode govora**, ki se je tokrat ocenjevalo prvič, umestilo na četrto mesto (30 %) med vrednotami, ki naj bi jih Parlament prednostno zagovarjal.

Za podrobnejšo analizo rezultatov po posameznih državah in po socio-demografskih kategorijah glej prilogo „Neobdelani podatki“.

Glede na različna vprašanja, ki so bila zastavljena med raziskavami, so bile izdelane primerjave med EB/EP 71 ter EB/EP 68 (obdobje anketiranja september/november 2007), 69 (obdobje anketiranja marec/april 2008) in 70 (obdobje anketiranja oktober/november 2008).

I. Teme predvolilne kampanje

Še jasneje kot v predhodnih dveh raziskavah se je pokazalo, da Evropejci veliko večji pomen pripisujejo temam, ki so neposredno povezane z njihovim vsakdanjim življenjem, kakor pa splošnim temam. Jasno so se izrisale tri kategorije in izdelane so bile primerjave z EB/EP 69, ki je bila izvedena pomladi 2008, torej pred letom dni.

a) Skupek gospodarskih in družbenih skrbi, povezanih s položajem posameznikov, med 32 in 57 %

Vodilni trojček se ni spremenil: brezposelnost s 57 % (+ 10 % v primerjavi z EB/EP 69), gospodarska rast z 52 % (+ 7 %) ter inflacija in kupna moč s 40 % (– 1 %).

V tem okviru se je za splošne ali dolgoročne teme odločilo precej manj vprašanih: za ohranitev evropskega socialnega modela 11 % (– 1%) in za prihodnost pokojnin 32 % (=).

b) Zaskrbljenost glede splošne kolektivne varnosti, med 23 % in 29 %

V letu dni je pomen te problematike v očeh Evropejcev močno upadel.

V primerjavi z EB/EP 69 so rezultati naslednji: negotovost 29 % (– 8 %), varnost oskrbe z energijo 27 % (novo), boj proti podnebnim spremembam 26 % (– 7 %), priseljevanje 24 % (– 8 %), terorizem 24 % (– 9 %) in varnost preskrbe s hrano 23 % (novo).

c) Določene politike EU in njenih institucij, med 10 % in 19 %

Zanimanje za te teme se je zmanjšalo zaradi osredotočenja odgovorov na gospodarske in družbene skrbi: kmetijstvo 19 % (– 2 %), euro 13 % (– 4 %), pristojnosti in odgovornosti evropskih institucij 10 % (– 2 %) ter evropska identiteta in evropske vrednote 10 % (– 2 %).

II. Ozaveščenost glede volitev

a) Večja seznanjenost z datumom

- V letu dni se je število vprašanih, ki so seznanjeni z datumom volitev, podvojilo. 32 % jih je navedlo leto 2009, medtem ko jih je pred letom dni ta odgovor poznalo le 16 %. 16 % jih je navedlo tudi mesec junij, medtem ko so pred letom dni ta odgovor poznali 4 % vprašanih (EB/EP 69).

Za primerjavo navedimo še, da je pred petimi leti mesec dni pred volitvami, ki so potekale junija 2004, 36 % vprašanih poznalo točen datum volitev, medtem ko ve letos pet mesecev in pol pred volitvami, katerega meseca bodo te potekale, 16 % vprašanih.

- 62 % vprašanih je odgovorilo, da ne vedo, kdaj bodo potekale prihodnje evropske volitve, medtem ko jih je tak odgovor pred letom dni podalo 75 %.
- 6 % jih je nato navedlo napačen datum.
- Podobno kot v predhodnih raziskavah je tudi tokrat opaziti precej jasne socio-demografske razlike. Tako je z „ne vem“ odgovorilo 57 % moških (v primerjavi s 66 % žensk). Z „ne vem“ je odgovorilo tudi 69 % najmlajših udeležencev raziskave (med 15 in 24 let).

b) Še naprej stabilna raven zanimanja

Zanimanje Evropejcev za evropske volitve ostaja na enaki ravni kot ob prejšnjem Eurobarometru (jesen 2008, EB/EP 70): **44 % jih je odgovorilo, da jih evropske volitve zanimajo, 53 % pa, da jih ne zanimajo.**

c) Enaka raven angažiranosti

Delež državljanov, ki so odgovorili, da se bodo zelo verjetno udeležili volitev (ali da se jih ne bodo udeležili), ostaja popolnoma enak kot pred šestimi meseci (EB/EP 70): **34 % Evropejcev je odgovorilo, da bodo gotovo volili, medtem ko jih je 15 % odgovorilo, da so popolnoma prepričani, da se volitev ne bodo udeležili.**

Nikakor ne smemo sklepati, da ti odgovori kakor koli kažejo na volilno udeležbo. Državljeni namreč pet mesecev in pol pred volitvami vedno odgovarjajo „na podlagi mnenja“ (na vprašanje odgovorijo v nevolilnem kontekstu). Po drugi strani se „volilno razmišljanje“ začne, ko se začne predvolilna razprava, to je bolj ali manj zadnja dva meseca pred volitvami.

III. Dovzetnost za pojavljanje EP v medijih ter poznavanje delovanja in pristojnosti EP

a) Dovzetnost za pojavljanje EP v medijih

- Kot je bilo navedeno že v uvodu, **je dovzetnost za pojavljanje Parlamenta v medijih neposredno povezano z razpoznavnostjo Evropske unije** v času izvajanja terenskih raziskav. Zato torej ni presenetljivo, da je rezultat s **44 % v EB/EP 70 upadel na 36 %**. Delež Evropejcev, ki se ne spominjajo, da bi Parlament zasledili v medijih, se je tako s 53 % iz prejšnje raziskave povečal na 60 %. Zelo izrazite so razlike med posameznimi državami članicami. Dosegajo kar 43 odstotnih točk.
- Osebe, ki se spominjajo, da so Parlament zasledile v medijih, smo nato povprašali o njihovih vtisih o prebranem, videnem ali slišnem: **44 % jih je dobilo dober vtis, 32 % ne dobrega ne slabega, 21 % pa večinoma slabega.**

b) Poznavanje načina imenovanja, delovanja in pristojnosti EP

- Na vprašanje, ali državljani člane Parlamenta izvolijo neposredno, je 53 % Evropejcev odgovorilo „da“ (v primerjavi z 48 % pred letom dni), 23 % „ne“ in 24 % „ne vem“.
- Evropejci bolje kot pred letom dni poznajo način porazdelitve sedežev v dvorani Parlamenta. 36 % jih je namreč odgovorilo, da je porazdelitev izdelana glede na „politično pripadnost“ (v primerjavi s 33 % v EB/EP 68). 36 % jih je odgovorilo, da so sedeži porazdeljeni glede na „državljanstvo“ (v primerjavi s 44 %).
- Ali imajo države članice enako število evropskih parlamentarcev? 48 % jih je odgovorilo „ne“, 20 % „da“ in 32 % „ne vem“.
- Ali proračun skupaj določijo EP in države članice? 54 % jih je odgovorilo „da“, 12 % „ne“ in 34 % „ne vem“.
- Ali zakonodajne odločitve enakopravno sprejemajo Parlament in države članice? 53 % „da“, 16 % „ne“ in 31 % „ne vem“.

IV. Vloga EP

a) Kakšno je dojetanje njegove trenutne vloge?

Evropejci menijo, da se je vloga Evropskega parlamenta v zadnjih desetih letih okrepila. Tako dojetanje je bilo nekoliko bolj izrazito pred letom dni (EB/EP 68). Tako jih 42 % meni, da se je vloga EP okrepila (v primerjavi s 45 % pred letom dni), 29 %, da je ostala enaka (v primerjavi s 26 %), in 11 %, da je oslabela (v primerjavi z 8 %).

Spet so zelo izrazite razlike med posameznimi državami članicami (dosegajo 46 odstotnih točk): od 18 do 64 %.

b) Kakšno vlogo naj EP odigra v prihodnje?

Kot pri drugih vprašanjih smo tudi tokrat ugotovili, da so postali odgovori Evropejcev bolj raznoliki: 48 % jih želi, da bi v prihodnje odigral pomembnejšo vlogo (= EB/EP 68), 22 % se jih je izreklo za manj pomembno vlogo (12 %), 16 % za enako (22 %), 14 % pa jih je odgovorilo „ne vem“ (18 %).

Razlike med posameznimi državami članicami dosega 48 odstotnih točk: od 27 do 75 %.

V. Zaupanje v institucije

Ti rezultati niso povzeti iz raziskave EB/EP, ampak iz **Standardnega EB št. 71 (pomlad 2009)**, ki ga je izvedla **Evropska komisija** in naj bi bil objavljen v prihodnosti.

- Odgovore je treba znova analizirati v splošnem okviru **naraščajoče zaskrbljenosti** Evropejcev glede finančnih in gospodarskih razmer v svetu ter njihove osebne prihodnosti.

V analizi zgoraj smo ugotovili, da med temami predvolilne kampanje na prvo mesto postavljajo brezposelnost ter želijo, da se novoizvoljeni Parlament prednostno posveti varstvu potrošnikov in javnega zdravja ter uskladitvi gospodarskih, proračunskih in davčnih politik. Tako oblikovana zahteva po **okrepljenem varstvu** spada na področje politik, ki niso v lastni pristojnosti Evropske unije.

- Glede na vse navedeno torej ni presenetljivo, da je **zaupanje v institucije občutno upadlo**.
 - **Evropski parlament:** 45 % Evropejcev mu zaupa (v primerjavi z 51 % v EB 70), 37 % mu ne zaupa (v primerjavi z 31 %), 18 % pa jih je odgovorilo „ne vem“ (=).
 - **Evropska komisija:** 42 % Evropejcev ji zaupa (v primerjavi z 51 % v EB 70), 36 % ji ne zaupa (v primerjavi s 30 %), 22 % pa jih je odgovorilo „ne vem“ (v primerjavi s 23 %).
 - **Evropska centralna banka:** 39 % Evropejcev ji zaupa (v primerjavi z 48 % v EB 70), 40 % ji ne zaupa (v primerjavi s 30 %), 21 % pa jih je odgovorilo „ne vem“ (v primerjavi z 22 %).

VI. Prednostna področja in vrednote, ki naj jih zagovarja EP

a) Prednostna področja, ki naj jih zagovarja EP

- **Vodilni trojček se je temeljito preoblikoval.**
 - Prvo mesto odslej zavzema **okrepljeno varstvo potrošnika in javnega zdravja** (v EB/EP 70 je bilo to področje na drugem mestu). Na prvo mesto ga je uvrstilo 36 % vprašanih (v primerjavi s 33 % v predhodni raziskavi). To področje je kot najpomembnejše navedlo 38 % žensk in 34 % moških.¹
 - S šestega na drugo mesto se je povzpela **uskladitev gospodarskih, proračunskih in davčnih politik**: 34 % v primerjavi s 26 % v EB/EP 70. To področje je na prvo mesto uvrstilo 36 % moških in 32 % žensk.
 - **Varnostna in obrambna politika, ki bi EU omogočila, da se spopade z mednarodnimi krizami**. To področje zdaj zaseda tretje mesto med prednostnimi nalogami, medtem ko je bilo v predhodni raziskavi povsem na vrhu: 32 % v primerjavi s 36 % v EB/EP 70.
- **Podlaga za politike, ki bodo pripomogle k iskanju boljšega svetovnega ravnovesja**

Evropejci se izrekajo za naslednja tri prednostna področja: boj proti **podnebnim spremembam** in **energetska politika**, ki bo zagotovila neodvisnost EU na tem področju (obe področji 30 %), ter do okolja prijazno **kmetijstvo**, ki bo pripomoglo k svetovnemu ravnovesju pri preskrbi s hrano (29 %).

b) Vrednote, ki naj jih zagovarja EP

- Evropejci so na vrh lestvice znova postavili iste tri vrednote: **varstvo človekovih pravic** v svetu (57 %), **solidarnost** med državami članicami (31 %) in **enakost spolov** (31 %).

Oddelek za spremljanje javnega mnenja

Jacques Nancy, telefon: 02/284 24 85

Nives Žun, telefon: 02/284 43 99

Elise Defourny, telefon: 02/284 11 23

Nathalie Lefèvre, telefon: 02/284 12 26

SuiviOpinionPublique@europarl.europa.eu

¹ Kot je pokazalo poročilo EB Flash 266, ki je bilo posvečeno ženskemu volilnemu telesu na bližajočih se evropskih volitvah v zaostrenih gospodarskih in finančnih razmerah, ženske bolj kakor moške skrbijo konkretne teme, ki so jim blizu in so del njihovega vsakdanjega življenja.